

Старкіна О. Д.

студентка

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна,

Яковенко Р. В.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економічної теорії,

маркетингу та економічної кібернетики

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІТ-СФЕРИ УКРАЇНИ

Інноваційність є визначальною характеристикою сучасних науково-технічних, виробничих, соціально-економічних та усіх суспільних процесів. Від оволодіння інноваційними механізмами розвитку залежить доля України: чи рухатиметься вона в напрямі входження до числа розвинених країн, чи залишиться стагнуючою країною на узбіччі науково-технічного і соціального прогресу [1, с. 5].

«За підсумками 2017 р., озвученими під час Всесвітнього економічного форуму в Давосі, Україна опинилась у списку країн, в економіці яких спостерігається повільний спад. Відтак відповідно до складеного рейтингу перебуває на 81-й сходинці зі 137 – між Бразилією та Бутаном. Рівень конкурентоспроможності вітчизняної економіки оцінюється в 4,1 бали із 7 можливих» [2, с. 1].

У сучасному світі розвиток економіки («інноваційної економіки» на відміну від «сировинної економіки») кожної незалежної держави залежить у першу чергу від розвитку інноваційних кластерів країни, розвиток яких, у свою чергу, потребує інтелектуально-кадрового забезпечення. Для кожної країни

важливе значення має використання інноваційних технологій та розвиток інноваційних сфер таких, зокрема, як ІТ-сфера.

«Розвиток вітчизняної ІТ-сфери забезпечує досягнення низки макроекономічних ефектів, які вже зараз здійснюють позитивний вплив на соціально-економічний розвиток держави та у разі підсилення у середньостроковій перспективі можуть зумовити якісні структурні зміни та модернізацію національного господарства, перетворення ІТ-сфери на потужну «точку зростання» національної економіки» [3, с. 1].

«Україна займає четверте місце у світі за кількістю сертифікованих ІТ-спеціалістів (після США, Індії, Росії), входить до ТОП-30 локацій замовлень на розробку програмного забезпечення (ПЗ)» [1, с. 37].

Необхідно відмітити, що завдяки інтелектуальному (кадровому) потенціалу в ІТ-сфері Україна має необхідне підґрунтя для стрімкого розвитку нанотехнологій, біотехнологій, аерокосмічних технологій тощо. Тобто в основі інтелектуального (кадрового) забезпечення інноваційних кластерів значну роль відіграють фахівці ІТ-сфери.

Але все ж необхідно відзначити, що :

- Результати інноваційної діяльності відрізняються значною несталістю та чутливістю до спадів у циклах господарської діяльності. Частка інноваційної промислової продукції за період з 2007 по 2009 р. різко скоротилася, на 40%, а станом на 2011 р. так і не сягнула докризового рівня.

- Інноваційна ємність продукції у галузях промисловості дуже різна, при цьому деякі малі галузі демонструють істотний інноваційний потенціал [4, с. 4].

Оскільки інноваційна місткість продукції різна у різних галузях економіки України та напряму залежить від економічних спадів, необхідно докласти всіх зусиль для збільшення інноваційної місткості продукції незалежно від галузі промисловості та стабілізації інноваційної діяльності незалежно від економічних спадів. Також необхідно намагатися повністю використати інноваційний потенціал тих галузей промисловості, в яких він є найбільшим.

Значну роль у підтримці інноваційно-кадрового забезпечення інноваційних кластерів повинна відігравати держава. Лише за підтримки на загальнодержавному рівні можливий розвиток ІТ-сфери.

Для постійної підтримки державою інноваційно-кадрового забезпечення інноваційних кластерів необхідна перш за все актуалізація нормативно-правової бази, яка є підґрунтям для функціонування саме інноваційної економіки.

Також «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки» передбачає такі механізми державної підтримки інноваційної діяльності як: «... надання грантів; пряме інвестування; надання фінансових гарантій; стимулювання участі комерційних банків в інвестуванні інноваційної діяльності; надання нефінансових послуг та інших видів нефінансової підтримки; державне замовлення на розроблення найважливіших новітніх технологій за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки; розвиток матеріально-технічної бази наукової та науково-технічної діяльності» [5].

Водночас обсяг державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних кадрів в Україні в останні роки постійно зменшується, що в свою чергу негативно впливає на інтелектуально-кадрове забезпечення ІТ-сфери.

«Реалізація кластерних ініціатив підприємств та організацій у розвинених країнах відбувається також за допомогою механізмів електронного урядування. Більшість країн при створенні кластерів застосовують конкурсний підхід (т. зв. *calls approach*) – підприємства, наукові організації, університети у визначені терміни надсилають свої проекти в електронному вигляді урядовим організаціям, що відповідають за формування і реалізацію кластерної політики, після чого відбувається відбір найбільш перспективних проектів та учасників майбутніх кластерів у пріоритетних для держави напрямках, які отримують фінансову та організаційну підтримку держави» [6].

Таким чином подальший розвиток ІТ-сфери дозволить не лише забезпечити інтелектуально-кадровий ресурс інноваційних кластерів, а й допоможе Україні посісти одне з провідних місць у світі.

Література:

1. «Інноваційна Україна 2020» : національна доповідь за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : ief.org.ua/wp-content/uploads/2015/07/Інноваційна-Україна-2020++.pdf. – Назва з титул. екрану.
2. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень «Результативність бюджетного фінансування наукових досліджень в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/2873/>. – Назва з титул. екрану.
3. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень «Фінансово-економічні інструменти стимулювання розвитку ІТ-сфери України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/2847/>. – Назва з титул. екрану.
4. «Оцінка інноваційного потенціалу України» Низьковуглецева стратегія для України – Технічна доповідь № 1 (квітень 2013 р.); DIW ecom GmbH за підтримки Федерального міністерства навколишнього середовища, охорони природи та безпеки реакторів на підставі рішення Парламенту Федеративної Республіки Німеччина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/environment_energy/_/_/_/__.html. – Назва з титул. екрану.
5. Постанова Верховної Ради України «Про рекомендації парламентських слухань на тему : «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 11 ст. 72) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2632-17>. – Назва з титул. екрану.
6. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень «Щодо державної політики підтримки розвитку інноваційних кластерів у промисловості України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1069/>. – Назва з титул. екрану.